

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА СПІЛКА ГЕРМАНІСТІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ
КІРОВОГРАДСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА

Світлій пам'яті ректора Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, професора Віталія Івановича Завіни присвячується...

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

*Матеріали п'ятої Міжнародної науково-практичної конференції
«Мови і світ: дослідження та викладання»*

Серія:
Філологічні науки
(мовознавство)

Випуск 95 (1)

Кіровоград – 2011

ББК 81.07
УДК 81.25

Наукові записки. – Випуск 95 (1). – Серія: Філологічні науки (мовознавство):
У 2 ч. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2011. – 584 с.

ISBN 966-8089-24-3

До наукових записок увійшли статті, присвячені дослідженню актуальних питань різних галузей сучасного мовознавства – теорії та практики перекладу, лінгвокультурології, дослідження мовних картин світу, етнопсихолінгвістики, психолінгвістики, соціолінгвістики.

Збірник розрахований на наукових працівників, викладачів, студентів філологічних факультетів, а також учителів-словесників.

Друкується за ухвалою вченої ради Кіровоградського державного педагогічного
університету імені Володимира Винниченка
(*протокол № 6 від 31.01.2011 року*).

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

1. Олег Семенюк	– доктор філологічних наук, професор
(відповідальний редактор).
2. Григорій Клочек	– доктор філологічних наук, професор.
3. Болеслав Кучинський	– кандидат філологічних наук, професор.
4. Василь Лучик	– доктор філологічних наук, професор.
5. Володимир Манакін	– доктор філологічних наук, професор.
6. Василь Марко	– доктор філологічних наук, професор.
7. Володимир Панченко	– доктор філологічних наук, професор.
8. Валентина Парашук	– кандидат філологічних наук, професор.
9. Василь Ожоган	– доктор філологічних наук, професор.
10. Олег Поляруш	– кандидат філологічних наук, професор.
11. Олена Семенець	– доктор філологічних наук, професор.
12. Олександр Білоус	– кандидат філологічних наук, доцент
(відповідальний за випуск).

ISBN 966-8089-24-3

Статті подано у авторській редакції.

**© Кіровоградський державний педагогічний
університет імені Володимира Винниченка, 2011**

Перспективи подальших досліджень. Перспективними у цьому напрямку видаються дослідження вторинних номінацій лексико-семантичного поля «*конь / лошадь*» в інших сферах (зоонімів, ентонімів, назв видів зайнятості тощо) з метою встановлення інших поширених причин номінацій.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Березович Е. Л. Метафорические комплексы, составленные терминами родства, в славянских языках / Е. Л. Березович // Категория родства в языке и культуре / Отв. ред. С. М. Толстая. – М. : Индрик, 2009. – С. 256–278.
2. Березович Е. Л., Рут М. Э. Ономастологический портрет реалии как жанр лингвокультурологического описания // Известия Уральского государственного университета. – № 17. Гуманитарные науки. – Вып. 3: Филология. – Екатеринбург: УрГУ, 2000. – С. 33–38.
3. Даль В. И. Толковый словарь живого великорусского языка : в 4-х т. – М., 1955.
4. Євпак А. В. Тематичні групи вторинних номінатів українських лексем *кінь* та *комонь* / А. В. Євпак // Лінгвістичні студії : зб. наук. праць / Донецький нац. ун-т; наук. ред. А. П. Загнітко. – Донецьк : ДонНУ, 2010. – Вип. 21. – С. 101–106.
5. Євпак А. В. Дерииваційні потенції одиниць синонімічного ряду з домінантою "PFERD" (на матеріалі німецької мови) / А. Євпак // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки : філологічні науки : мовознавство. – Вип. 5. – Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2009. – С. 480–485.
6. Євпак А. В. Вторинні номінати з коренем *PFERD*- у сфері фітонімів та ентонімів у німецькій мові / А. Євпак // Науковий вісник Чернівецького університету : збірник наукових праць. – Вип. 439–440 : Германська філологія. – Чернівці : ЧНУ, 2009. – С. 155–159.
7. Євпак А. В. Номінації рослин, мотивовані одиницями лексико-семантичного поля «horse» (на матеріалі англійської мови) / А. В. Євпак // Науковий вісник ВНУ ім. Лесі Українки : філологічні науки : мовознавство. – Вип. 16. – Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2009. – С. 130–134.
8. Словарь русских народных говоров / Отв. ред. Ф. П. Филин, Ф. П. Сороколетов. – Л. (СПб.) : Наука, 1965. – Вып. 1.
9. Степанов Ю. С. Основы общего языкознания : учебное пособие для студентов филол. специальностей пед. ин-тов. – Изд. 2-е, перераб. – М. : Просвещение, 1975. – 271 с.
10. Толстая С. М. Мотивационные семантические модели и картина мира / С. М. Толстая // Пространство слова : лексическая семантика в общеславянской перспективе. – М. : Индрик, 2008. – С. 188–203.
11. Языковая номинация : общие вопросы / Отв. ред. Б. А. Серебренников. – М. : Наука, 1977. – 360 с.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Анатолій Євпак – аспірант кафедри прикладної лінгвістики Волинського національного університету імені Лесі Українки.
Наукові інтереси: етнолінгвістика, теорія номінації, мотивологія.

КОГНІТИВНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВЕРБАЛІЗОВАНИХ КОНЦЕПТІВ «УСПІХ», «НЕВДАЧА», «SUCCESS» І «FAILURE» (на матеріалі сучасної української та американської літератури)

Віра КАЛІНІЧЕНКО (Кіровоград, Україна)

У статті в контексті з'ясування низкою психологічних студій деяких сутнісних аспектів категорій успіху й невдачі розглядаються когнітивно-психологічні особливості вербалізованих концептів УСПІХ, НЕВДАЧА, SUCCESS і FAILURE на фактичному матеріалі їхньої мовної об'єктивності в сучасних українських та американських літературно-художніх творах.

Ключові слова: мотивація, мотивація досягнення, локус контролю, каузальна атрибуція, мотиваційна когніція, самоефективність, вирогідність, емотивна реакція, кінема.

The article expands on certain aspects of the substantial specifics of the success and failure categories investigated in current psychological studies and observes the cognitive-psychological peculiarities of the УСПІХ, НЕВДАЧА, SUCCESS and FAILURE concepts on the basis of their verbal representation in contemporary Ukrainian and American fiction literary pieces.

Key words: motivation, achievement motivation, locus of control, causal attribution, motivational cognition, self-efficacy, probability, emotive reaction, ceneeme.

На даному етапі розвитку суспільства за рахунок можливості проведення міждисциплінарних досліджень специфіки смислового наповнення концептуалізованих явищ дійсності у галузях мовознавства, психології, філософії, педагогіки, культурології, етики тощо моделювання лінгвокогнітивних вербалізованих концептів як одиниць національної концептосфери здійснюється не лише за рахунок результатів пізнання, відображених свідомістю представників певної комунікативної культури, але й завдяки реалізації здатності їхнього мислення до символіко-образної активності, синтезу чуттєво-емпіричного та абстрактно-теоретичного, що є необхідним для формування в єдину композиційну єдність

усього складного й розмаїтого комплексу власне мовних, філософських, психологічних, культурно-побутових і світоглядних нашарувань і мотивів.

Для коректного моделювання змісту й структури досліджуваних нами концептів УСПІХ, НЕВДАЧА, SUCCESS і FAILURE й відносно об'єктивного аналізу експериментально-практичного матеріалу, що репрезентує специфіку лінгвальної реалізації зазначених концептів, необхідним вважаємо вивчення сукупності відомих на часі знань та уявлень про сутність феноменів успіху й невдачі у висвітленні гуманітарних наук.

У цій науковій розвідці маємо на меті з'ясувати деякі аспекти розгляду категорій успіху й невдачі у вітчизняних і зарубіжних психологічних студіях, співвідносячи їх з прикладами мовної об'єктивації концептів УСПІХ, НЕВДАЧА, SUCCESS і FAILURE у текстах сучасної української та американської художньої літератури.

Надзвичайно актуальним при вивченні категорій успіху й невдачі у когнітивно-психологічних дослідженнях є передусім питання їхнього взаємозв'язку і взаємозалежності з мотиваційними та емотивними аспектами діяльності в контексті проблем особистісного потенціалу індивіда, що детально розглядається як у теоретичному, так і в експериментальному аспектах у працях з психології мотивації О.М. Арестової, А. Бандури, Т.О. Гордєєвої, Г.В. Іванченко, Б. Вайнера, В.К. Вілюнаса, К. Двек, Е. Карнегі, В.Ж. Келле, Т.В. Корнілової, Дж. Мак-Клелланда, М. Ковінгтона, Дж. Ніколс, О. Макаревича, Дж. Роттера, М.Е.П. Селігман, Е. Скінера, Н. Хілла та ін.

Сучасна психологія, розглядаючи категорії успіху й невдачі, акцентує увагу на поняттях очікування, власне мотивації та мотивації досягнення. М.Й. Варій розуміє очікування як суб'єктивну ймовірність успішного розв'язання завдання, досягнення, або ступінь впевненості в успіху, зауважуючи при цьому, що якщо минулий успіх підвищує очікування, то минула невдача знижує його [3: 905-906]. У своїх міркуваннях про внутрішні чинники успіху й невдачі, які зумовлюють зміну очікувань індивіда, а також зв'язок цих категорій з поняттями випадковості та удачі, дослідник спирається на ідеї Дж. Роттера, котрий виокремлює *внутрішній і зовнішній локуси суб'єктивного контролю* очікування внаслідок успішного або невдалого результату здійснення запланованого [3: 906; 27]. За Дж. Роттером, індивіди з *внутрішнім локусом контролю* – *інтернали* – пояснюють те, що відбувається з ними, внутрішніми причинами – *їхніми власними навичками або здібностями*, значно сильніше змінюючи свої очікування під впливом успіху або невдачі порівняно з людьми із *зовнішнім локусом контролю* – *екстерналами*, – які пояснюють свої успіхи й невдачі зовнішніми причинами – *пощастило, випадковість* тощо [15: 7; 27: 1-28]. Ознаки інтернальності суб'єкта в досягненні успіху експлікуються в українських та американських літературних творах: «*До речі, саме наполегливість завжди допомагала мені одержувати успіх <...>.*» (Лубчак В. *Гра в Смерть.*); «*<...> а життя моє так складалось, що я все мусив вирішувати завжди сам. І зрозумів, що чіткість у всьому – запорука успіху.*» (Покальчук Ю. *Я, ти, він, воно.*); “*Jack grew up a poor little boy without enough toys, and after admittedly making a success out of himself based on hard work, <...>.*” (Brejcha F.A. *Take a Load Off.*); “*You've worked very hard for your success. – Yes, I have, very, very hard. (The Bamboozled).* Екстернальність індивідів в успішній реалізації мети маніфестується у вибраних прикладах американської літератури: “*I work as a bond enforcement agent for my cousin Vinnie, and my success <...> has more to do with luck and tenacity than with skill.*” (Evanovich J. *Plum Lovin'.*); “*<...> my first project was an amazing success – mostly by luck!*” (Kirkland K. *Emma.*) та ін.

Подібним чином здійснюється й ситуативна маніпуляція локусом контролю: люди, які під впливом зовнішньої інструкції вірять, що успіх у даній ситуації залежить насамперед від їхніх здібностей і навичок, сильніше підвищують свої очікування після успіху й знижують їх після невдачі, ніж ті, котрі є переконаними в протилежному – що успіх у даній ситуації залежить просто від удачі й випадку [3: 907-908].

Параметр локусу тісно пов'язаний з гордістю та іншими самооцінними емоціями. Якщо людина вважає, що причиною успіху є її здібності, зусилля або будь-які інші особистісні характеристики, вона схильна до переживання відчуття гордості за результат діяльності, тоді як у випадку невдачі, атрибутованої внутрішніми факторами, спостерігається зниження

самооцінки [6: 59]. “*She was proud of the success they'd achieved. Their traditional home, warm hospitality and her cooking <...>.*” (Macomber D. 44 Cranberry Point.); «Ця маленька невдача його геть деморалізувала, вибила з колії; він засоромився ще дужче, не наважуючись повторити спробу, <...>.» (Криштона О. Вхід до сурдокамери.).

На думку Б. Вайнера, ідеї котрого є дуже близькими до пропозицій Дж. Роттера, чотирма основними чинниками, пов'язаними із ситуацією досягнення / недосагнення індивідом мети, є так звані каузальні атрибуції: здібності, докладені зусилля, що є внутрішніми чинниками, і труднощі завдання та удача, які вважаються зовнішніми чинниками впливу на зміну очікування людиною успішного чи невдалого завершення тієї чи іншої дії або процесу [33: 548-573; 32: 185-210]. В соціально-психологічних дослідженнях, присвячених проблемі взаємозв'язку атрибуцій, було доведено, що суб'єкти-носії категорій успіху або невдачі мають тенденцію вважати себе відповідальними за позитивні результати своєї діяльності (тобто пояснювати успіх внутрішніми чинниками), та звинувачувати інших у своїх невдачах (тобто відносити до причин невдачі зовнішні чинники), що сприяє збереженню їхньої самооцінки [31: 62]. Ілюстрацією подібних тенденцій можуть слугувати такі приклади: «Майстер, сорому не знаючи, перекладав на Реміша вину за всі невдачі походу.» (Дяченки М. та С. Мідний король.); “*But they do it in a way that almost guarantees their basic need will not be met – they blame their partner for failing <...>.*” (Johnson S. Hold Me Tight.).

Активно досліджуючи зміст мотиваційних когніцій індивіда, й головним чином, уявлення про причини його успіхів й невдач, представники сучасної когнітивної психології окрім теорій локусів контролю Дж. Роттера та каузальних атрибуцій Б. Вайнера також виокремлюють в якості когнітивних предикторів мотивації досягнення й низку інших психологічних конструктів, а саме: самоефективність (А. Бандура) [21]; перцептивний контроль (Е. Скінер) [29]; стиль інтерпретації успіхів і невдач (М. Селігман) [28]; тип уявлень про здібності (К. Двек) [25]; самоцінність (М. Ковінгтон) [24]; орієнтація на себе або на завдання (Дж. Ніколс) [26] та ін.

Важливою передумовою успіху й невдачі є мотивація – когнітивно-афективний процес, спрямований на стимулювання й підтримку моделі поведінки, що визначається деякою метою [6: 93]; сукупність психологічних утворень і процесів, які спонукають і спрямовують поведінку на життєво важливі умови та предмети, які визначають пристрасність, вибірковість і кінцеву цілеспрямованість психічного відображення та активності, яка регулюється ним [4: 7]. Дослідження в галузі когнітивної психології з проблеми співвідношення мотиваційного та інтелектуального рівнів у досягненні успіху, проведені Р. Стенберг, довели, що за значної інтелектуальної підготовки досягнення успішного результату без достатнього рівня мотивації неможливе, а мотивація виступає кращим предиктором успіху, ніж інтелект [30: 251]. З потребами індивіду досягати успіху та уникати невдачі в поставлених завданнях пов'язане поняття мотивації досягнення, що є мотивацією, спрямованою на якомога краще виконання суб'єктом у важливій для нього сфері певного виду діяльності, яка орієнтована на досягнення конкретного результату, до якого можна застосувати критерій успішності (зіставити з іншими результатами, використовуючи прийняті стандарти оцінки відповідно до предметних, індивідуальних і соціальних норм) [6: 48-49].

Зокрема, А. Бандура в контексті теорії самоефективності виокремлює такі передумови для запуску мотивації успіху суб'єкта, як привабливість результату; віра в позитивний результат; віра у власні здібності успішно виконувати певний вид діяльності [21: 191-215]. За теорією А. Бандури, самоефективність передусім передбачає віру індивіда в здатність виконати діяльність, яка веде до досягнення певного результату [22: 118]. Дослідник виокремлює чотири джерела самоефективності: 1) досвід власних успіхів; 2) спостереження за досягненнями інших; 3) вербальне переконання у тому, що людина володіє необхідними здібностями; 4) спокійний і ненапружений емоційний стан [21: 73].

А. Бандура стверджує, що причиною невдачі є, як правило, низька самоефективність, пов'язана з очікуванням провалу (наприклад: «Підсвідомо я вже боявся її, боявся її покарання, тобто внутрішньо вже налаштувався на поразку.» (Дереш Л. Трохи тітьми.), а

люди, котрі вважають себе нездатними досягти успіху, більш схильні до мисленнєвого уявлення невдалого сценарію й фокусуванні на негативному результаті власної діяльності; індивіди ж, котрі мають усвідомлення вищої самоефективності, уявляють собі вдалий сценарій розвитку їхніх життєвих подій, що забезпечує позитивні орієнтири для моделювання їхньої поведінки, й свідомо тренуються приймати успішні рішення потенційних проблем [23: 729]. У цьому переконаний і Г.Х. Шингаров, на думку якого, фокусуючись на успішному результаті реалізації своєї мети і створюючи «моделі необхідного майбутнього», індивід формує в своїй свідомості не менш важливі позитивні емоційні його моделі, а разом з конкретними цільовими настановами формулюються також і настанови на конкретні комплекси позитивних емоцій, постійне «тренувальне» переживання яких допомагає людині матеріалізувати заплановане [19: 92]. Таку позицію розділяє й Е. Карнегі, відводячи провідну роль у реалізації запланованого людській підсвідомості, адже здійснення цілей розпочинається з формування чіткого й цільного мисленнєвого образу бажаного, що, розвиваючись під впливом пристрасного прагнення і позитивної психологічної налаштованості індивіда (адже негативна є провідною причиною майбутніх невдач [8: 40]), заповнює собою певні ділянки підсвідомості й за рахунок функціонування деяких, ще не до кінця досліджених законів квантової фізики притягує до себе матеріалізований, фізичний еквівалент мисленнєвого образу [8: 11]. Ця ідея ілюструється в наступному прикладі американської художньої літератури: “<...> *it is my philosophy that in order to be successful, one must project an image of success <...>*.” (Ball A. *American Beauty*.) Ю.А. Ротенфельд підкреслює глобальну необхідність віри людини в себе й свої здібності, зазначаючи про залежність успішного або невдалого проектування майбутніх подій від упевненості індивіда в можливості їх здійснення, й наголошує на коеволюції трьох феноменів: дії, віри й розуму [14: 106].

Т.О. Гордєєва пропонує системну модель процесу мотивації діяльності, що представлена *ціннісно-цільовим блоком* – системою мотивів, цілей та цінностей, які запускають поведінкові, когнітивні та емоційні процеси мотивації діяльності, орієнтованої на досягнення й мають пріоритетне значення для визначення присутності мотивації у суб'єкта [6: 86]. Ціннісно-цільовий блок складається з *поведінкового, когнітивного та емоційного блоків* [6: 86-92]:

Поведінковий блок актуалізує систему поведінкових компонентів мотивації й реалізується в таких психологічних детермінантах: 1) наполегливість (у сенсі тривалості прагнення до досягнення мети); завзятість і стійкість у боротьбі з невдачами; боротьба за реалізацію запланованого до кінця (одержання конкретного результату); 2) інтенсивність зусиль (рівень енергії та ентузіазму); 3) стратегії подолання невдач і труднощів (активні, адаптивні, безпорадні, уникливі); 4) вибір мети чи завдання оптимального рівня складності.

Когнітивний блок є підсистемою, що містить передусім уявлення про контрольованість процесу та результату діяльності, які описуються такими компонентами: 1) уявлення про особисту відповідальність за успіхи та невдачі;

2) віра у власні здібності впоратись з певною діяльністю; 3) очікування успіху або невдачі.

Емоційний блок мотивації діяльності досягнення може бути схарактеризований через: 1) наявність переживання задоволення від зусиль, які спрямовані на досягнення результату; 2) особливості емоційних реакцій, які демонструє суб'єкт, коли стикається з труднощами та невдачами.

Ціннісно-цільовий блок необхідний для визначення наявності в суб'єкта мотивації й стимулює розвиток всіх її компонентів. Поведінку індивіда визначають, як правило, його цінності, а в якості предикторів його мотивів може виступати ієрархія ціннісних орієнтирів, що дозволяє виявити наявність у суб'єкта цінностей удосконалення, компетентності, досягнення та їхнє місце по відношенню до інших цінностей (матеріальних статків, багатства) і міжособистісних взаємин [6: 89].

Досліджуючи проблему мотивації досягнення, Дж. Аткинсон вводить поняття суб'єктивних *вирогідності успіху* (Ps) та *вирогідності невдачі* (Pf), що відбивають індивідуальний ступінь складності досягнення цілей і залежать від можливостей, підготовки

та особистісних зусиль індивіда [цит. за 10: 179]. Наступні приклади з творів зіставлюваних лінгвокультур об'єктивують більшу ймовірність перспективи зазнати невдачі й більшу частотність невдач, аніж можливості досягнення успіху: «<...> це коли йдеться про удачу, талан – тоді цей жереб не витягнеш і з десяти, а лихо – ось воно, ти вихопиш його із заплющеними очима, маючи один шанс із мільйона.», (Шкляр В. Елементал.); “I <...> fail more often than I succeed, but that doesn't mean I don't give it my best effort.” (Auster P. *Man in the Dark.*)

Вирогідність успіху і привабливість мети пов'язується через поняття «особистісного стандарту». Для індивідів із завищеним стандартом успіх у розв'язанні легких завдань недостатньо привабливий, вони ухиляються від розв'язання проблеми, доки привабливість успіху не перевищуватиме острах невдачі, й навпаки: для індивідів із заниженим стандартом уникання невдачі є більш значущим [7: 284-285]. За латентною диспозицією «мотивація досягнення» індивіди розподіляються на тих, хто прагне успіху (Ms), і тих, хто прагне уникати невдач (Mf) [12].

В психології також використовуються уявлення про валентності успіху й невдачі, або *цінності успіху* (Vs) та *цінності невдачі* (Vf), що є суб'єктивними показниками привабливості досягнення (або недосягнення) цілей [11: 86-93]. За високої вирогідності досягнення мети її привабливість є незначною, тоді як за малих шансів на успіх (низької вирогідності досягнення успіху) валентність результату є значною, тобто цілі, яких важко досягти, є більш привабливими для суб'єктів. Сила прагнення досягти мети за різної величини ризику (a) може бути описана наступною формулою: $T(a) = Ms - Ps - Vs + Mf - Pf - Vf$ [цит. за 10: 180].

Доцільним буде навести думку Н.В.Стамбулової, котра зауважує про суб'єктивність і змінність періодичних станів успіху й невдачі по відношенню до мотивації досягнення і підкреслює, що в незалежності від того, наскільки диференційованими є критерії успішності, ця шкала складається з двох частин, відділених одна від одної вузькою межею: перша символізує успіх, а друга – невдачу; зважаючи на досягнутий успіх ця межа може рухатися за шкалою вгору й вниз, зміщуючи за собою нульову точку відліку [17: 64]. Тому виявляється практично неможливим визначити для відносно тривалого періоду часу, що саме для конкретного індивіда є успіхом, а що – невдачею [там само]. Відносність успіху маніфестується в наступних прикладах з літературних джерел обох лінгвокультур: «Це була титанічна праця, та мені вдалося досягти – відносно – успіху.» (Соколян М. *Химерне місто Дрободан.*); “But, the point is, success is relative and everybody can't become a flapping billionaire.” (Goulart R. *Black Magic for Dummies.*). У сучасних українських творах об'єктивується проблема складності визначення значеннєвої й когнітивної, ментальної меж між поняттями успіху й невдачі: «Хоча ніхто не відає, які грані між словами “невдаха” та “успішний”, коли, куди і як ці грані перетікають і перетворюються...». (Процюк С. *Жертвопринесення.*); «І часто ти навіть не усвідомлюєш, пощастило тобі цієї хвилини чи ні, бо немає критерію, що саме вважати за талан і ніхто не знає, чи не є, часом, наша поразка саме отим щасливим випадком, коли пощастило уникнути куди більшої небезпеки <...>» (Сердюк В. *Ревідкриття.*)

Емоції успіху/невдачі слугують в якості універсального механізму, що підключається до процесу регуляції діяльності та на основі накопичуваного досвіду сповіщає індивіда про досяжність цілей і виправданість активності й докладених зусиль [5: 109]. У біологічній теорії емоцій, запропонованій П.К.Анохіним, йдеться про фізіологічні механізми виникнення переживань ситуацій успіху й невдачі, згідно з якою, цілеспрямованість поведінкових актів забезпечується особливим фізіологічним утворенням – “акцептором дії”, що становить собою нервову модель тих афективних ефектів, які повинні відбутися внаслідок реального його здійснення, а емоції успіху-невдачі виникають у результаті співвіднесення “зворотної аферентації”, що свідчить про дійсні ефекти дії і його “акцептора” [1: 339-367].

Конкретні емоції виступають рухомою силою, яка моделює поведінку і спосіб мислення індивіда, свого роду «ментальним динамітом», підносячи людину або до вершин успіху, або спричиняючи невдалий результат її діяльності. Е. Карнегі виокремлює емоції, що

сприяють досягненню успіху (кохання, сексуальне почуття, надія, віра, бажання, оптимізм, відданість) та емоції, що провокують невдачі (страх, ревності, ненависть, заздрість, злість, гнів, жадібність, забобонність і недовіра), акцентуючи увагу на руйнівній силі емоції страху в процесі досягнення мети [8: 53, 141]. Так в сучасних американських літературно-художніх джерелах знаходимо приклади, що підтверджують думку дослідника про острах перед невдачею: «*Руада охопив страх перед невдачею.*» (Дяченки М. та С. Брамник.); “*And with trepidation: the fear of failure; the fear of success <...>. We stand, as the door comes together, on the edge of the unknown.*” (Coover R. *Playing House.*); “*She was depressed! Burnout... fear of failure... fear of success... classic case, really.*” (Cooper G. *Diary of a South Beach Party Girl.*), причому два останні зразки свідчать про амбівалентне сприйняття та осмислення свідомістю американських мовців явищ успіху й невдачі в контексті їхнього зв’язку з емоцією страху. Наступні приклади з американських художніх творів маніфестують амбівалентне ставлення носіїв лінгвокультури до проблеми відчуття страху саме перед невдачею: “*I am afraid of one of the few things I never feared before: failure.*” (Burns S.L. *Nothing to Fear But.*); “*The battered woman was no longer afraid to leave her abuser, or to stand up in court against him. <...>. No fear of heights, or failure.*” (Burns S.L. *Nothing to Fear But.*).

Емотивні реакції, які супроводжують факт досягнення успіху чи невдачі, прийнято розподіляти на три типи [6: 58-59]: перший тип – загальні позитивні або негативні емоції (наприклад, *радість*, *сум*), що відображають констатацію самого факту досягнення успіху чи невдачі; проілюструємо це за допомогою наступних прикладів з українських та американських творів: “<...> so that by the time he stepped inside his apartment, he was Brownell Lofton once again and *jubilant with success.*” (Chappell F. *Hooyo Love.*); «*Від Ганни за увесь час після тієї їхньої зустрічі прийшов один тільки лист. Ганна радіє з Владових успіхів.*» (Дяченки М. та С. Долина *совісті.*); «*Дивно, що його так засмутив невдалий постріл по цебру <...>.*» (Дяченки М. та С. *Мідний король.*). Реакції цього типу не залежать від атрибуцій (attribution independent) і є відносно нескладними емоційними станами, що виникають відносно рано в часовій послідовності та ще не є навантаженими референтністю до особистісної відповідальності. Другий тип – більш деталізовані за своєю природою емоції внаслідок пошуку та ідентифікації каузальних чинників, відповідальних за результат (відчуття *задоволення* після успіху, пов’язаного з витраченими зусиллями; відчуття *вдячності*, якщо результат спричинений допомогою інших людей), наприклад: “<...> when *Cherisse finally did return to work, it was with a wonderfully satisfying sense of accomplishment.*” (Friesner E.M. *Miss Thing.*). До третього типу належать емотивні стани, пов’язані з основними параметрами каузальних атрибуцій, їхніми базовими властивостями, які впливають на очікування майбутніх успіхів, наполегливість і рівень зусиль, докладених для реалізації запланованого. Зокрема, параметр *стабільності* пов’язаний з емоціями, що відбивають уявлення індивіда про майбутні успіхи [33]. Так, стабільні причини невдач (складність завдання, недостатні здібності) породжують відчуття *безнадії*, *апатії*, тобто негативні переживання, пов’язані з переконанням в тому, що майбутнє не несе покращення. Це демонструє один з прикладів об’єктивації концепту НЕВДАЧА в сучасній українській літературі: «<...> *якщо ти невдаха, тобі ніде нічого не світить, хоч куди втікай від себе.*» (Роздобудько І. *Ранковий прибиральник.*). У той же час атрибутування невдачі за рахунок нестабільних причин (випадковість, відсутність старанності, поганий настрій) призводить до більш високих очікувань успіхів у перспективі, ніж атрибутування за рахунок стабільних причин (безпосереднє зусилля, везіння) [33: 548-573]. Параметр *контрольованості* пов’язаний з емоціями, спрямованими як на себе (*провина*, *сором*), так і на інших (*жаль*, *гнів*), наприклад: “*She was ashamed of that failure <...>, of leaving all her principled arguments unsaid.*” (Tourtellotte S. *Acts of Conscience.*); “*She knew Paul would never tell, but what if Charles guessed it on her face, the way she paced now, frantic with her own failure.*” (Scherder R. *The Farmer's Wife.*).

Суб’єкт відчуває провину у випадку невдачі, спричиненої контрольованими чинниками (недостатністю докладених зусиль і т.ін), тоді як відчуття *сорому* переживається індивідом через неконтрольовані ним причини невдачі (наприклад, відсутність конкретних здібностей від природи) [32: 185-210].

На часі загальноприйнятим є твердження про те, що в структуру емоцій входить не лише суб'єктивний компонент, тобто відображення стану людини, але й пізнавальний компонент – віддзеркалення явищ і об'єктів, що мають певне значення для потреб, цілей і мотивів індивіда, котрий переживає емоції. Звідси йдеться й про подвійну зумовленість емоцій, з одного боку, потребами людини, що визначають її ставлення до об'єкту емоційних переживань, з іншого ж, її здатність відображати й зрозуміти деякі властивості цього феномену або об'єкта.

За рахунок певних змін в ендокринній та нервовій (особливо центральній нервовій) системах організму суб'єкт – носій категорії успіху або невдачі набуває здатності проявляти експресивну поведінку, використовуючи на рівні *міміки* (виразних рухів обличчя), *пантоміміки* (виразних рухів усього тіла), *вокальної міміки* (інтонаційній специфіці й тембру голоса) тощо диференційні невербальні засоби зовнішнього вираження емоцій й внутрішніх переживань, пов'язаних з успішним/невдалим результатом реалізації запланованого [13: 133-134]. До центральної нервової системи через кору головного мозку надходить сигнал про успішний (позитивний) або невдалий (негативний) наслідок реалізації мети/плану й провокує завдяки скороченням з певною частотою та інтенсивністю м'язів обличчя, тіла актуалізацію тих чи інших емоцій, що виступають реакцією на успіх або невдачу. Виразні рухи й дії створюють образ успішності й невдатності суб'єкта, розкриваючи його інтернальний (внутрішній) зміст через екстернальні (зовнішні) дії [1: 366].

Актуалізація емоцій успіху-неуспіху за рахунок *кінем* – невербальних комунікативних засобів, що мають фізіологічне походження та є елементами кінесики – міміки, жестів, погляду, пози тощо) відбувається, як правило, підсвідомо, ситуативно й мимоволі, що зумовлено функціональними особливостями вищого і нижчого рівнів нервової системи, характерними для процесу спілкування [9: 125].

С.Ф. Уоллок виокремлює узагальнену групу *експресивних жестів*, що передусім реалізується через зміни виразу обличчя й включає такі поведінкові прояви, як *жести-регулятори* (виражають ставлення мовця до емотивного стану або відчуттів, які він переживає в даний момент, слугують для координації процесу спілкування) – цілеспрямовані рухи руками, кивки головою, специфіка погляду, а усмішка й рухи брів несуть при цьому основне інформаційне навантаження в ситуації розпізнавання емоцій, які відчуває в конкретний момент людина [18: 4]. Актуалізація емоцій також відбувається і на рівні *жестів-афекторів*, що виражають через рухи тіла й м'язів відчуття, пов'язані з переживанням успіху й невдачі (виразні позіхання, активні рухи кінцівками), а також на рівні *мікрожестів* – руху очей, підборіддя, *психосоматичних жестів* – почервоніння або збліднення щік, посмикування губ тощо. Через жести-афектори виражається емоційна реакція на невдалий результат в прикладах художньої літератури обох лінгвостільностей [13: 133-151]: а) за допомогою рухів кінцівок: «*Фадіра знизав плечима, ніби промовляючи: оце так невдача!*», (Дяченки М. та С. Шрам.); «*He lifts a hand – calm down now, honey – but the words don't stop. The hand drops down in defeat.*» (Wassenberg A. Blue.); б) за допомогою усмішки: «*His arms were outstretched, grinning with an acceptance of his failure.*» (Kistler D. My First Job after the War.). Українські приклади демонструють і об'єктивацію в усмішці успішного результату: «*Марран сидів на п'ятах, <...> і посміхався тією особливою переможною посмішкою, без якої не обходилася звичайно жодна з його витівок.*» (Дяченки М. та С. Брамник.). Виразні позіхання об'єктивують визнання суб'єктом факту невдачі в американських зразках: «*Doc says, half-distracted, and sighs, an admission of failure.*» (O'Nan S. A Prayer for the Dying); «*You're the boss,*» said the Mouse *with a sigh of defeat.*» (Resnick M. Soothsayer.).

Наступні приклади актуалізують факт досягнення успіху в *жестах-символах*, універсальних для обох зіставлюваних лінгвокультур: «*Reaching the surface, <...> he raised his right arm in the air with a closed fist as a sign of triumph.*», (James W. A Family Legacy.); «*<...> Andrew surfaced and lifted his arm in a gesture of triumph.*» (James W. A Family Legacy.); «*Мультиплундизм непереможний! Він вічний і назавжди! (У тріумфальному жесті підносить правницю.)*» (Ірванець О. Прямий ефір.). В. Біркенбіл, розглядаючи цю проблему, особливу увагу акцентує на *окулістиці* – мімічній області, що виражає емотивні стани за

рахунок візуальних засобів – спрямованості, глибини й тривалості погляду, руху очей тощо) [2: 147]. Проілюструємо подібні засоби вираження емоцій успіху в художній літературі української та американської лінгвоспільнот за допомогою прикладів: «Жінка переможно глянула на чоловіка, який спав міцно, по-дитячому стуливши губи: обдурила таки!» (Литовченко А. Місячний сонет.); «<...> Мілена <...> зверхньо, ба навіть трохи чи не тріумфально підморгнула <...>» (Забужко О. Я, Мілена.); “Percy shot Cuthbert a look of triumph before addressing the store owner.” (Hartley N. Tired of Death.). В американських творах у погляді об’єктивується й факт прийняття індивідом невдачі: “Aaron smiles, where as Tony expresses a look of defeat.” (A Butcher's Tale.); “He rises heavily to his feet and, with a look of defeat, takes my proffered arms; and we begin to dance.” (Lock N. The Invisible Dutchman and his Dog.).

На рівні вокальної міміки актуалізується вираження емоцій успіху і в сучасних творах обох зіставлюваних комунікативних культур: «Я нідніс йому до самих окулярів, аби він таки побачив, мій добрячий кулачисько. "Що на це скажеш?" – переможно спитав я.» (Андрухович Ю. Переверзія.); Her voice had a sense of accomplishment as if she had just carried a great weight up a forbidding hill and set it down right where it should be.” (Shea J. The Christmas Phone Call.). Приклади з американських літературних джерел маніфестують голосові аспекти об’єктивації невдачі: “She despised the dead weight of defeat in her voice.” (Bourne M. Mustard Seed.); “Well that was a good idea”, I said to him, my voice wobbly with alcohol and failure.” (Gallagher S.M. Geneva. Geneva.).

Таким чином, деякі аспекти міждисциплінарного дослідження концептів УСПІХ, НЕВДАЧА, SUCCESS і FAILURE, запропоновані в даній науковій розвідці, зокрема, питання взаємозв’язку категорій успіху й невдачі з мотиваційними аспектами діяльності індивіда, з проблемами вирогідності, самоефективності, особистісних очікувань, екстернальних та інтернальних чинників досягнення/недосягнення ним мети, специфікою емотивних реакцій та невербальних засобів рефлексії успішного чи невдалого результату діяльності дають змогу розкрити сутнісні когнітивно-психологічні особливості досліджуваних концептів і з’ясувати низку аспектів їхньої безпосередньої об’єктивації в прикладах сучасних українських та американських літературно-художніх джерел.

Перспективними є подальші синтетичні студіювання змістової специфіки зазначених концептів у гуманітарних дисциплінах, зокрема, філософії, етиці, педагогіці тощо та співвіднесення результатів подібних розвідок з фактами лінгвальної репрезентації концептів УСПІХ, НЕВДАЧА, SUCCESS і FAILURE, включаючи подальшу когнітивну інтерпретацію одержаних даних.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Анохин П. К. Эмоции // Большая медицинская энциклопедия. 2-е изд. – М.: Советская Энциклопедия, 1964. – Т. 35. – С. 339-367.
2. Биркенбил В. Язык интонации, мимики, жестов. – СПб.: Питер, 1997. – 176 с.
3. Варій М. Й. Загальна психологія. Навчальний посібник / Варій М. Й. – 2-ге видан., випр. і доп. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 968 с.
4. Виллонас В. Психология развития мотивации / В. Виллонас. – СПб.: Речь, 2006. – 458с.
5. Виллонас В. К. Мотивация и эмоции // Психологические механизмы мотивации человека. – М.: Москва, Изд-во МГУ, 1990. – С.82-216.
6. Гордеева Т. О. Мотивация достижения: теории, исследования, проблемы / Т.О. Гордеева // Современная психология мотивации / под. ред. Д. А. Леонтьева. – М.: Смысл, 2002. – С.47-102.
7. Иванченко Г. В. Личностный потенциал и возможности: мотивационные аспекты // Современная психология мотивации / под. ред. Д. А. Леонтьева. – М.: Смысл, 2002. – С. 278-289.
8. Карнеги Э. Как поднять себе зарплату. Добейся успеха с помощью позитивного мировосприятия // под ред. Н. Хилла. – С. 9-217.
9. Кнапп М. Л. Невербальные коммуникации. – М.: Наука, 1978. – 308 с.
10. Корнилова Т. В. Мотивационная регуляция принятия решений: современные представления // Современная психология мотивации / под. ред. Д. А. Леонтьева. – М.: Смысл, 2002. – С. 172-214.
11. Левин К., Дембо Т., Фестингер Л., Сирс П. Уровень притязаний // Психология личности. Тексты. – М.: МГУ, 1982. – С. 86-93.
12. Мак-Клеелланд Дж. Мотивационная концепция. // Психологические теории и концепции личности / под. ред. Горностаев П., Титаренко Т. – Online: <http://psylib.org.ua/books/psiteol/txt50.htm#5>
13. Рейковский Ян. Эмоции, как процесс, реализующий поведение // Экспериментальная психология эмоций. – М.: Прогресс, 1979. – С. 133-151.
14. Ротенфельд Ю.А. Вера и разум: проблема козволости // Збірник наукових праць Східноукраїнського національного університету ім В.Далія. – Серія «Філософські дослідження». – Луганськ: Вид-во СНУ ім. Далія, 2002. – Вип.3. – С. 99-106.

15. Роттер Дж. Теория социального научения // Психологические теории и концепции личности / под. ред. Горноста́й П., Титаренко Т. – Online: <http://psylib.org.ua/books/psiteol/txt40.htm>
16. Столяренко Л. Д. Основы психологии // Общая психология. – Online: <http://psicom.ru/osnovy-psihologii101.html>
17. Стамбулова Н. Б. Психология спортивной карьеры / Н.Б. Стамбулова. – СПб.: Центр карьеры, 1999. – 368 с.
18. Уоллок С. Ф. Жестикуляция // Психологическая энциклопедия. – Online: http://dic.academic.ru/dic.nsf/enc_psychology/245/%D0%96%D0%B5%D1%81%D1%82%D1%8B
19. Шингаров Г. Х. Эмоции и чувства как формы отражения действительности. – М.: Наука, 1971. – 221 с.
20. Bandura A. Self-efficacy. In V. S. Ramachaudran (Ed.), Encyclopedia of human behavior. New York: Academic Press. (Reprinted in H. Friedman [Ed.], Encyclopedia of mental health. – San Diego: Academic Press, 1994/1998. – Vol. 4. – PP. 71-81.
21. Bandura A. Self-Efficacy: Toward a Unifying Theory of Behavior Change // Psychological Review, 1977. – Vol.84. – P.191-215.
22. Bandura A. Perceived self-efficacy in cognitive development and functioning // Educational Psychologist. – 1993. – № 28. – PP. 117-148.
23. Bandura A. Regulation of Cognitive Processes Through Perceived Self-Efficacy // Developmental Psychology. – American Psychological Association, 1989. – Vol. 25. – № 5. – PP. 729-735.
24. Covington M. The Motive of Self-worth // Research on Motivation in Education / R. Ames, C. Ames. – New York: Academic Press, 1984. – Vol.1 – P. 78-114.
25. Dweck C.S. Capturing the Dynamic Nature of Personality // Journal of Research in Personality. 1996. Vol. 30. – P. 348-362.
26. Nicholls J.G. Achievement Motivation: Conceptions of Ability, Subjective Experience, Task Choice, and Performance // Psychological Review. – 1984. – Vol. 91. – P. 328-346.
27. Rotter J.B. Generalized Expectancies for Internal Versus External Control of Reinforcement // Psychological Monographs, 1966. – Vol. 80. – № 1. – PP. 1-28.
28. Seligman M.E.P. Learned Optimism. – New York: Pocket Books, 1990. – 245 p.
29. Skinner E. A. Perceived Control, Motivation and Coping. – Newbury Park (CA), Sage Publications, 1995. – 480 p.
30. Sternberg R. J. Successful Intelligence. – New York: Simon and Schuster, 1996. – 368 p.
31. Weary G. B. Self-serving Biases in the Attribution Process: a Reexamination of the Fact or Fiction Issue // Journal of Personality and Social Psychology, 1978. – Vol. 36. – PP. 56-71.
32. Weiner B. The Emotional Consequences of Casual Attributions // Affect and Cognition: the 17th Annual Carnegie Symposium on Cognition, Hillsdale: Erlbaum, 1982. – PP. 185-210.
33. Weiner B. An Attributional Theory of Achievement Motivation and Emotion // Psychological Review, 1985. – Vol. 9. – № 4. – PP. 548-573.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Віра Калініченко – аспірант кафедри перекладу і загального мовознавства Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: лінгвокультурологія, когнітивна лінгвістика, психолінгвістика.

КОНЦЕПТ ЯК ОДИНИЦЯ КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Ірина КЕВЛЮК (Київ, Україна)

У статті розглянуто ознаки концепту як одиниці когнітивної лінгвістики; досліджено принципово відмінні підходи до розуміння суті концепту; проаналізовано його структуру. Простежено класифікацію концептів за ступенем узагальнення.

Ключові слова: концепт, концептуальний аналіз, когнітивна лінгвістика, мовна картина світу, когнітивні метафори, лінгвокогнітивні дослідження.

In the article deals with features of the concept of cognitive linguistics as a unit, fundamentally different research approaches to understanding the concept by analyzing the structure of the concept. Traced classification of the concepts by the degree of generalization.

Key words: concept, conceptual analysis, cognitive linguistics, language picture of the world, lingval-cognitive researches.

Когнітивна лінгвістика почала розвиватися у другій половині ХХ ст., її формування пов'язують з іменами Дж. Лакоффа, Р. Лангакера, Г. Штейнталя, Р. Брендона, М. Дамметта, І. Бодуена де Куртене та інших.

Нові напрямки когнітивної лінгвістики ґрунтуються на базі наукових досліджень попередників (В. Гумбольдта, О.Потебні та ін.) та багатьох сучасних мовознавців Ю. Апресяна, Н. Арутюнової, О. Ахманової, Р. Будагова, А. Вежбицької, С. Воркачова, В. Гака, С. Жаботинської, В. Звегінцева, С. Кацнельсона, М. Комлева, М. Кочергана, О. Кубрякової, О. Леонтєва, Л. Лисиченко, Л. Новикова, О. Селіванової, Б. Серебренникова, Ж. Соколовської, Ю. Степанова, А. Шаффа, Д. Шмельова, Р. Фрумкіної та ін.

Метою дослідження є встановлення критеріїв виділення концептів і з'ясування типології концептів із простеженням їхнього співвідношення з когнітивними виявами. Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань: 1) простежити

ЗМІСТ

КАРТИНИ СВІТУ В АСПЕКТІ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЇ, ЛІНГВОКОГНІТИВІСТИКИ ТА ЕТНОЛІНГВІСТИКИ

<i>МАНАКІН Володимир.</i> КОГНІТИВНА ЛІНГВІСТИКА ТА ДОЦІЛЬНІСТЬ ДЛЯ СУЧАСНОГО МОВОЗНАВСТВА	3
<i>ВІЛЬЧИНСЬКА Тетяна.</i> НОМІНАТИВНЕ ПОЛЕ КОНЦЕПТУ “ЛЮБОВ” (на матеріалі поезії шістдесятників).....	6
<i>МИХАЙЛЕНКО Валерій.</i> THE CONCEPT OF “EXECUTIVE” IN CROSS-CULTURAL COMMUNICATION.....	10
<i>МУСИЙ Валентина.</i> КОНЦЕПТ «ЧЕСТЬ» В РОМАНТИЧЕСКОМ ПРОИЗВЕДЕНИИ	14
<i>ПРОХОРОВА Ольга, ЧЕКУЛАЙ Игорь.</i> КОМБИНАТОРНЫЙ ПОТЕНЦИАЛ ЛЕКСЕМ, РЕПРЕЗЕНТИРУЮЩИХ КОНЦЕПТ «ВОЗДУХ» В РУССКОМ И АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКАХ.....	19
<i>АНДРЕЙЧУК Надія.</i> ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ ПРОСТІР АНГЛІЙСЬКИХ ПАРЛАМЕНТСЬКИХ АКТІВ ПРО ЦЕРКВУ КІНЦЯ XV - ПОЧАТКУ XVII СТОЛІТТЯ.....	23
<i>АНДРУСЬ Андріана.</i> ОСОБЛИВОСТІ КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЇ ЗОВНІШНІХ ХАРАКТЕРИСТИК ЖИВИХ ІСТОТ ПРИКМЕТНИКОМ BIG.....	29
<i>БАРВИНА Наталія.</i> ЛІНГВІСТИКА СЬОГОДЕННЯ (ОГЛЯДОВИЙ АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ І ТЕРМІНІВ)	32
<i>ВІКТОРІНА Олена.</i> МАТЕРІАЛИ ДО ФРАЗЕОЛОГІЧНОГО СЛОВНИКА КІРОВОГРАДЩИНИ (ОРНІТОФРАЗЕОЛОГІЗМИ).....	35
<i>ВОЛОДИНА Тетяна.</i> ЛІНГВОКОГНІТИВНИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕННЯ КОНЦЕПТА У СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ	42
<i>ГУЛІВЕЦЬ Наталя.</i> НАЦІОНАЛЬНА КАРТИНА СВІТУ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ЕТНОКУЛЬТУРНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ У МОВІ ТА МИСЛЕННІ	45
<i>ДОРДА Светлана, КЛОЧКО Лариса.</i> ВЫСКАЗЫВАНИЯ ПОЛОЖИТЕЛЬНОЙ ОЦЕНКИ В КАРТИНЕ МИРА АНГЛОЯЗЫЧНЫХ ЭТНОКУЛЬТУР.....	49
<i>КОЖУХОВСЬКА Людмила.</i> СИМВОЛИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ЕТНОКУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН	52
<i>КОМАР Олег.</i> ЕТНОКУЛЬТУРНА СИМВОЛІКА НАЦІОНАЛЬНО-МАРКОВАНИХ МОВНИХ ОДИНИЦЬ	56
<i>КОЧ Наталя.</i> КОНЦЕПТ КАК ОБЪЕКТ ИСТОРИЧЕСКОЙ ЛЕКСИКОГРАФИИ.....	60
<i>КРАСОВСЬКА Інна.</i> ОСОБЛИВОСТІ КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЇ ПОЗИТИВНИХ ЕМОЦІЙ	65
<i>КУДРЯВЦЕВА Наталя.</i> ГІПОТЕЗА ЛІНГВІСТИЧНОЇ ВІДНОСНОСТІ: ЗА І ПРОТИ.....	69
<i>ЛАВРИНЕНКО Світлана.</i> КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ КУЛЬТУРО-ПРАВОВИХ УЯВЛЕНЬ ПРО СПОСОБИ ЗАПОДІЯННЯ ЗЛОЧИНІВ (на матеріалі українських народних балад).....	75
<i>ЛИСЕЦЬКА Наталя.</i> ІННОВАЦІЇ ЯК ЗАСОБИ НОМІНАЦІЙ ТА ВИРАЖЕННЯ КОНЦЕПТІВ «GESELLSCHAFT» ТА «GESUNDHEIT» У НІМЕЦЬКІЙ МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ	80
<i>МІЗІН Костянтин.</i> ЗІСТАВНО-ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНЕ ВИВЧЕННЯ УСТАЛЕНИХ ПОРІВНЯНЬ: ЧАСОВИЙ КОД КУЛЬТУРИ (на матеріалі англійської, німецької, української та російської мов).....	85
<i>МУДРАК Яна.</i> ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ KNOWLEDGE В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ	89
<i>НІКУЛЬШИНА Тетяна.</i> КОНЦЕПТ ЯК ОБ’ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ТА РОСІЙСЬКИХ МОВОЗНАВЦІВ.....	93
<i>ПАВИЛЬЧ Александр.</i> ПРИКЛАДНОЇ ПОТЕНЦИАЛ КУЛЬТУРОЛОГИЧЕСКОЙ КОМПАРАТИВИСТИКИ В СФЕРЕ ПОЛИКУЛЬТУРНОГО ОБРАЗОВАНИЯ	98
<i>САЛАТА Ірина.</i> ФРАЗЕОЛОГІЧНИЙ ОБРАЗ І ОЦІНКА ДЕНОТАТА В ЕТНОКУЛЬТУРІ (на матеріалі української та англійської мов)	101
<i>ТОМЕНЧУК Мар’яна.</i> ВАРІАНТНО ЗУМОВЛЕНА СПЕЦИФІКА КАРТИНИ СВІТУ НОСІВ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	107
<i>ТРОЦЬ Олена.</i> РЕАЛІЗАЦІЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОГО КОНЦЕПТУ ДОЛЯ У ДАВНЬОСКАНДИНАВСЬКИХ ТЕКСТАХ	110
<i>ФСФЄЛОВА Вікторія.</i> БАГАТОВЕКТОРНІСТЬ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОГО КОНЦЕПТУ «ЧАС» (на матеріалі французької, української та російської мов).....	114
<i>ЧЕРНИШЕНКО Ірина.</i> ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ КОНЦЕПТУ ДРУЖБА	119

<i>ШЕПІТЬКО Світлана.</i> ЛІНГВІСТИЧНА АПЛІКАЦІЯ ТЕОРІЇ ГАБІТУСУ	128
<i>YUNATSKAYA Anna.</i> "MELTING POT" VS. "MOSAIC": PUBLIC AND PRIVATE INDIVIDUALITY IN AMERICAN SOCIETY	133
<i>ЯРОВА Лариса.</i> КОНЦЕПТ «ЗЛОЧИН» ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО МОВНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ В ОПОВІДАННЯХ АГАТИ КРИСТІ.....	136
<i>HENNEBRY Mairin.</i> LANGUAGE AND CULTURE: TAKING A WIDER VIEW	141
<i>БОНДАР Тетяна.</i> ЛЕКСИЧНІ ВЕРБАЛІЗАТОРИ КОНЦЕПТУ «WEG» У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ.....	146
<i>БОНДАРЕНКО Вікторія.</i> КАРТИНА СВІТУ У ФРАНКОМОВНИХ РОМАНАХ ПИСЬМЕНИКІВ МАГРИБУ: ПСИХОЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	150
<i>БРАНИЦЬКА Ольга.</i> АСПЕКТИ ПРЕЦЕДЕНТНИХ ФЕНОМЕНІВ	153
<i>БУРКАЦЬКА Олена.</i> ДИСКУСІЙНІСТЬ ПОНЯТТЯ «КОНЦЕПТ» В СУЧАСНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ РОЗВІДКАХ.....	157
<i>БУЦЬ Жанна.</i> ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ТЕКСТОВОГО КОНЦЕПТУ ЖІНОЧНІСТЬ У ЗАГОЛОВКАХ ФРАНЦУЗЬКИХ СОЦІАЛЬНО-ПОБУТОВИХ РОМАНІВ XIX – XX СТОЛІТЬ.....	161
<i>ВАСЮТЕНКО Ірина.</i> ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ВНУТРІШНЬОГО СВІТУ В ІНДИВІДУАЛЬНІЙ МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ МИКОЛИ БАЖАНА.....	165
<i>ВЕЛИКОРОДА Юрій.</i> РОЛЬ ПРЕЦЕДЕНТНИХ ФЕНОМЕНІВ У ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ У МЕДІА ДИСКУРСІ (НА МАТЕРІАЛІ СТАТЕЙ ІЗ ЖУРНАЛІВ «TIME» ТА «NEWSWEEK»).....	170
<i>ВОЛОШИНА Ольга.</i> К ВОПРОСУ ОБ ЭМОЦИОНАЛЬНО-ОЦЕНОЧНОЙ СОСТАВЛЯЮЩЕЙ ЛИНГВОКУЛЬТУРНЫХ КОНЦЕПТОВ	174
<i>ГНАТКОВСЬКА Олена.</i> ПОНЯТТЄВА СКЛАДОВА КОНЦЕПТУ COMMUNICATION В АНГЛОМОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ.....	178
<i>ГОВОРУН Надія.</i> ІРЛАНДИЗМИ В АНГЛОМОВНІЙ ЛІТЕРАТУРІ ЯК ЗАСІБ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЦІННІСНОЇ КАРТИНИ СВІТУ.....	182
<i>ГОЛОВЕНКО Крістіна.</i> КОНЦЕПТУАЛЬНА ОЗНАКА ВНУТРІШНЬОЇ ФОРМИ МЕТАФОРИ (на матеріалі української та англійської мов).....	186
<i>ГОСУДАРСЬКА Ольга.</i> ТЕРМІНОЛОГІЧНІ КОМПОНЕНТИ УКРАЇНСЬКОГО, РОСІЙСЬКОГО ТА ФРАНЦУЗЬКОГО КОНЦЕПТІВ ІЗ НОМІНАТОРОМ ‘ТІЛО’	190
<i>ДАНЬКІВ Марта.</i> МЕТАФОРИЧНА ОСНОВА ЕМОЦІЙНОГО КОНЦЕПТУ СТРАХ У ПЕРСЬКІЙ І УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ (на матеріалі фразеологізмів).....	194
<i>ДЕМЯНЮК Ольга.</i> ВІДОБРАЖЕННЯ ЦІННІСНОЇ КАРТИНИ СВІТУ У ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЯХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ: ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ.....	199
<i>ЄВЕНЧУК Оксана.</i> ВЕРБАЛІЗАЦІЯ МАКРОКОНЦЕПТУ «FAMILY» В СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ.....	202
<i>ЄВПАК Анатолій.</i> РОСІЙСЬКІ ЛЕКСЕМИ «КОНЬ», «КОБЫЛА», «ЖЕРЕБЕЦ» ТА «ЛОШАДЬ» ЯК БАЗА ТВОРЕННЯ НОМІНАЦІЙ РОСЛИН: ЕТНОЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	205
<i>КАЛІНІЧЕНКО Віра.</i> КОГНІТИВНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВЕРБАЛІЗОВАНИХ КОНЦЕПТІВ «УСПІХ», «НЕВДАЧА», «SUCCESS» І «FAILURE» (на матеріалі сучасної української та американської літератури).....	209
<i>КЕВЛЮК Ірина.</i> КОНЦЕПТ ЯК ОДИНИЦЯ КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ.....	217
<i>КОБИЛЕНКО Наталя.</i> ЕТНОСИМВОЛІЧНИЙ СМИСЛ МІФОЛОГІЧНИХ ГРЕЦИЗМІВ (КОГНІТИВНО-ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ).....	222
<i>КОСЕНКО Анна.</i> ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ЗАСОБИ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ BEAUTY В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.....	226
<i>ЛАДИКА Ольга.</i> ОБРАЗНА СКЛАДОВА СЕМАНТИЧНОЇ СТРУКТУРИ КОНЦЕПТУ AMERICAN DREAM.....	230
<i>ЛУЦЕЄВА Юлія.</i> ЯЗЫКОВАЯ КАРТИНА МИРА В РУССКИХ ФРАЗЕОЛОГИЗМАХ С ЧИСЛИТЕЛЬНЫМИ	234
<i>МАКОВСЬКА Оксана.</i> АНГЛІЙСЬКА ТЕРМІНОСИСТЕМА ПЛАСТИЧНОЇ ХІРУРГІЇ ТА МОВНА КАРТИНА СВІТУ.....	240
<i>МОЛООКОВА Ольга.</i> ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТЕКСТОВОГО КОНЦЕПТУ ПАМ'ЯТЬ У ЗАГОЛОВКАХ ПСЕВДОАВТОБІОГРАФІЧНОЇ ПРОЗИ П. МОДІАНО.....	244
<i>НІКІТОЧКІНА Ірина.</i> ПОЛЬОВА СТРУКТУРА МІКРОКОНЦЕПТУ "DEAR"	249
<i>ПОГРІБНА Тетяна.</i> МОВНИЙ ТА ПРАГМАТИЧНИЙ ХАРАКТЕР ЧЕСЬКИХ НАРОДНИХ ПРИКМЕТ ЯК ЛІНГВОКУЛЬТУРНИХ ТЕКСТІВ.....	253

<i>ПРЕДІЙ Юлія.</i> КОНЦЕПТ «РОБОТА» У ДИСКУРСІ ОГОЛОШЕНЬ РІЗНОПЛАНОВОГО ЖАНРОВОГО СПРЯМУВАННЯ (на матеріалі текстів оголошень англomовних сучасних мас-медіа Мережі Інтернет).....	258
<i>РИШКОВА Олександра.</i> ДО ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ ТЕРОРИЗМ В АНГЛОМОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ (на матеріалі південно-африканських медіа он-лайн формату).....	261
<i>РОМАНЕЦ Любовь.</i> ХАРАКТЕРИСТИКА КОНЦЕПТА <ОДЕССА> В ПОЕТИЧЕСКОМ ВОЕННО-ИСТОРИЧЕСКОМ ДИСКУРСЕ ВЕЛИКОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЫ.....	265
<i>САДЛО Ольга.</i> ФІЛОСОФСЬКІ ПІДХОДИ ДО ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ПОНЯТТЯ “СВІДОМІСТЬ”.....	270
<i>САС Василина.</i> МЕТОДИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ У МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ АВТОРА НА ПРИКЛАДІ МАЛОЇ ПРОЗИ ФРАНЦА КАФКИ.....	274
<i>СЛЮНІНА Олена.</i> ЛІНГВАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ ‘ВОДА’ В ПОЕТИЧНОМУ МОВОМИСЛЕННІ ПАВЛА ГІРНИКА.....	279
<i>СУСЛОВА Марія.</i> ЛІНГВОКУЛЬТУРНА СПЕЦИФІКА КОНЦЕПТУ ISLAM В КОНЦЕПТУАЛЬНІЙ ТА МОВНІЙ КАРТИНАХ СВІТУ НАРОДІВ ІСПАНІЇ ТА ФРАНЦІЇ.....	285
<i>ТАРАБА Ірина.</i> КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ СОМАТИЧНОГО КОДУ КУЛЬТУРИ У НІМЕЦЬКОМУ ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ РЕКЛАМНОМУ ТЕКСТІ.....	288
<i>ТРИКОЗ Ксенія.</i> ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ЗАСОБИ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ КОНЦЕПТУ «ВОДНИЙ ПРОСТІР» В БРИТАНСЬКІЙ ЛІНГВОКУЛЬТУРІ.....	291
<i>ХАДЖИОГЛОВА Олена.</i> КАТЕГОРИЗАЦІЯ МУЗИЧНИХ ІНСТРУМЕНТІВ У КОНЦЕПТОСФЕРІ ПОЛЬСЬКИХ СТУДЕНТІВ (ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ).....	297
<i>ЧЕРНЕНКО Тетяна.</i> ДІСЛОВА-КОНВЕРСИВИ У ФІНАНСОВІЙ КАРТИНІ СВІТУ.....	303
<i>ЧЕРНОВА Аліна.</i> ТОЧКИ ПЕРЕТИНУ І ДОТИКУ КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ ТА МОВНОЇ КАРТИН СВІТУ.....	306
<i>ШАЙКОВСЬКИЙ Олександр.</i> КУЛЬТУРНО-ОБУМОВЛЕНИЙ ХАРАКТЕР МОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ).....	311
<i>ШЕРЕМЕТ Олена.</i> ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ГРУПИ ДІСЛІВНИХ ЛЕКСЕМ І ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КАРТИНИ У ФІЛОЛОГІЧНОМУ ТЕКСТІ КІНЦЯ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ.....	315
<i>ЩЕЛКУНОВА Ольга.</i> ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ КОНЦЕПТ «ХИТРИСТЬ» У МЕНТАЛІТЕТІ УКРАЇНСЬКОЇ ЛЮДИНИ.....	319
<i>ЯКОВЕНКО Марина.</i> КОНЦЕПТ "ЗАМІЖЖЯ/MARRIAGE" ЯК ФРАГМЕНТ МОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ АНГЛІЙСЬКОГО ТА РОСІЙСЬКОГО ЕТНОСУ (на матеріалі прислів'їв і приказок).....	323
<i>ЯСІНСЬКА Оксана, НИЖЕГОРОДЦЕВА Лариса.</i> КОНЦЕПТУАЛЬНО-ФРЕЙМОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ КВАЗИСИНОНІМІВ КІБЕРБЛОКУ “ВОРОГ СИСТЕМИ” ("SYSTEM ENEMY").....	327

ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ, СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТА МІЖКУЛЬТУРНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ

<i>ГАМЗЮК Микола.</i> ПЕРЕКЛАД НІМЕЦЬКИХ ПРИЗВИСК УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.....	333
<i>ДЕМЕЦКАЯ Владислава.</i> ВЕРЛІБР И ПЕРЕВОД: ЖАНРОВАЯ ТРАДИЦИЯ ЭЛЕГИИ (на матеріалі произведений У. Уитмена и их переводов).....	336
<i>НАУМЕНКО Анатолій.</i> СУЧАСНИЙ ПЕРЕКЛАД ЯК СТАРОДАВНІЙ ДВУЛИКИЙ ЯНУС.....	341
<i>ПАНАСЕНКО Наталія.</i> ОТРАЖЕНИЕ ЯЗЫКОВОЙ КАРТИНЫ МИРА В ПОЭТИЧЕСКОМ ПЕРЕВОДЕ.....	350
<i>ПАНЧЕНКО Елена.</i> К ВОПРОСУ О РЕДАКТИРОВАНИИ МАШИННОГО ПЕРЕВОДА.....	353
<i>ЧЕРНОВАТИЙ Леонід.</i> ПРОБЛЕМА ПЕРЕДАЧІ ІМПЛІКАТУР ТЕКСТУ ОРИГІНАЛУ У ТЕКСТІ ПЕРЕКЛАДУ В ПАРІ «УКРАЇНСЬКА-АНГЛІЙСЬКА МОВИ».....	357
<i>ШЕПЕЛЬ Юрій.</i> МЕТАФОРІЧНІ КОНСТРУКЦІЇ ЯК ЗАСІБ ХУДОЖНЬОГО ВІДОБРАЖЕННЯ КАРТИНИ СВІТУ.....	361
<i>АНДРІЄНКО Тетяна.</i> СТРАТЕГІЇ ПЕРЕКЛАДУ ВЛАСНИХ НАЗВ У ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ (на матеріалі оригіналу та перекладів роману В. Набокова «Лоліта»).....	367
<i>АНТОНЮК Галина.</i> DIE ÜBERSETZUNG DER KOMBINATION DER ENGLISCHEN WORTGRUPPEN MIT DER DEUTSCHEN REDEWENDUNGEN AUS DEM DEUTSCHEN INS UKRAINISCHE.....	371
<i>БОНДАРУК Людмила.</i> ПРОБЛЕМИ ЗІСТАВЛЕННЯ СЛОВНИКІВ ОРИГІНАЛУ І ПЕРЕКЛАДІВ (на матеріалі роману Марселя Пруста «Combray» та його перекладів).....	375

<i>ВОЗНЕНКО Наталя.</i> ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ТРУДНОЩІ ВІДТВОРЕННЯ ПОЕТИКИ ВІРША Р. М. РІЛЬКЕ “DER ABSCHIED” (на матеріалі перекладів М. Бажана та В. Стуса).....	378
<i>ВРАБЕЛЬ Томаш.</i> ПРАГМАТИЧНІ АСПЕКТИ ПЕРЕКЛАДУ У СВІТЛІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ.....	382
<i>ДІМІРОВА Оксана.</i> ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ АСПЕКТИ ГАЗЕТНОГО ЗАГОЛОВКА (на матеріалі німецькомовної преси).....	385
<i>ДОЛГУШЕВА Ольга.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ФРЕЙМО-ЛАКУНАРНОГО АНАЛІЗУ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ АНГЛІЙСЬКИХ ЖАРТІВ З ЛІНГВІСТИЧНОЮ ОСНОВОЮ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.....	391
<i>ЗАСЄКІН Сергій.</i> ПСИХОЛІНГВІСТИЧНА МОДЕЛЬ ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ.....	396
<i>КОБЯКОВА Ірина, КУЛІШ Владислава.</i> АВТОРСЬКЕ КОМЕНТУВАННЯ ПЕЙЗАЖНИХ ОБРАЗІВ (на матеріалі поетичного дискурсу корелюючих мов).....	401
<i>КОЛОДІНА Лариса.</i> ПРО ПОРУШЕННЯ ЛІТЕРАТУРНОЇ НОРМИ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ МОВНИХ КОНСТРУКЦІЙ ОФІЦІЙНО-ДІЛОВОГО СТИЛЮ.....	404
<i>КУЗНЄЦОВ Микола.</i> СТРУКТУРА ТА ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ДЕЯКИХ АНГЛІЙСЬКИХ ДВОКОМПОНЕНТНИХ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ СПОЛУЧЕНЬ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.....	408
<i>КУЛІКОВА Анастасія.</i> ВИКОРИСТАННЯ ПРИЙОМУ ТРАНСКРИПЦІЇ ПРИ АУДІОВІЗУАЛЬНОМУ ПЕРЕКЛАДІ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ (на матеріалі х / ф «Сутінки»).....	410
<i>МАКСИМОВ Сергей, СЕЛИВАНОВА Елена.</i> ВОСПРИЯТИЕ КУЛЬТУРНЫХ РЕАЛИЙ В ПЕРЕВОДЕ.....	414
<i>НЕКРЯЧ Тетяна.</i> ХТО ЗАКОХАВСЯ У ЩАСЛИВОГО ПРИНЦА, АБО ЯК СПРИТНОГО ЗЛОДІЯ ПІДВЕЛА ГРАМАТИКА (ТРУДНОЩІ ВІДТВОРЕННЯ ГРАМАТИЧНОГО РОДУ В АНГЛО-УКРАЇНСЬКОМУ ХУДОЖНЬОМУ ПЕРЕКЛАДІ).....	417
<i>ОВСЯННИКОВ Владимир.</i> ЗООНИМЫ КАК ПЕРЕВОДЧЕСКАЯ ПРОБЛЕМА.....	423
<i>ОЛІЙНИК Тетяна.</i> З ІСТОРІЇ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕКЛАДУ СТИЛІСТИЧНО ЗАБАРВЛЕНИХ ЛЕКСИЧНИХ ЗАСОБІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ МОВОЮ МЕТИ.....	426
<i>ПОЛІКАРПОВА Юлія.</i> ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНІСТЬ І ПЕРЕКЛАД: СЕМІОТИЧНИЙ ПІДХІД.....	431
<i>РАДЕЦЬКА Світлана.</i> ПРОБЛЕМАТИКА РОЗПІЗНАННЯ ТА ПЕРЕДАЧІ «ХИБНИХ ДРУЗІВ ПЕРЕКЛАДАЧА» ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ТЕРМІНОЛОГІЇ ГАЛУЗІ МЕНЕДЖМЕНТУ ЗАСОБОМ ТРАНСКОДУВАННЯ.....	435
<i>ТАРНАВСЬКА Марина.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ПЕРЕКЛАД ХУДОЖНЬОЇ ДЕТАЛІ ЯК ЗАСОБУ СТВОРЕННЯ ПІДТЕКСТУ (на матеріалі оповідання Дж. Д. Селінджера «І ці вуста, і очі зелені...»).....	439
<i>УМАНЕЦЬ Антоніна.</i> GRAMMATICAL TRANSFORMATIONS IN THE PROCESS OF TRANSLATION (BASED ON TRANSLATING ENGLISH IMPERSONAL SENTENCES INTO THE UKRAINIAN LANGUAGE).....	443
<i>ФОКА Марія.</i> СИНТЕТИЧНІ ОБРАЗИ О. ПУШКІНА В ПЕРЕКЛАДІ П. ТИЧІНИ.....	447
<i>ЧАЛА Юлія.</i> ВІДТВОРЕННЯ «АСОЦІАТИВНОГО ШЛЕЙФУ» АНТРОПОНІМІВ В УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ.....	452
<i>АНТОНЮК Світлана.</i> ПЕРЕКЛАДНА ВЗАЄМВІДПОВІДНІСТЬ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ.....	456
<i>АСМУКОВИЧ Ірина.</i> ТЕРМІНИ-СКОРОЧЕННЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ АВІАЦІЙНІЙ ТЕРМІНОСИСТЕМІ ТА СПОСОБИ ЇХНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ.....	460
<i>БАРМИНА Евгения.</i> ОСОБЕННОСТИ ПЕРЕВОДА ДОЛЖЕНСТВОВАНИЯ С АНГЛИЙСКОГО НА РУССКИЙ И ИСПАНСКИЙ ЯЗЫКИ.....	464
<i>БЕСПАЛЬЧЕНКО Леся.</i> SEMANTISCHE PROBLEME IM DOLMETSCHVERFAHREN ANHAND DER GESELLSCHAFTLICH-POLITISCHEN INTERVIEWS.....	467
<i>БІДНА Тетяна.</i> ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВТОРИННИХ ТЕКСТІВ (НА МАТЕРІАЛІ ПЕРЕКЛАДІВ РОМАНІВ М. МІТЧЕЛ “GONE WITH THE WIND” ТА ДЖ. ГОЛСУОРСІ “THE FORSYTE SAGA”).....	472
<i>БІЛОУС Ольга.</i> УКРАЇНСЬКІ ПИСЬМЕННИКИ ХІХ-ГО СТОЛІТТЯ ЯК ПЕРЕКЛАДАЧІ ТА КРИТИКИ ПЕРЕКЛАДУ.....	475
<i>БОНДАРЕВА Надія.</i> ЕКОНОМІЧНА ЛЕКСИКА ЯК ОБ’ЄКТ ПЕРЕКЛАДУ: ТЕКСТ-ТИПОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ.....	482

<i>БУРКОВСЬКА Людмила.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ІСТОРИЧНО ВІДДАЛЕНИХ ТЕКСТІВ (на матеріалі історичних романів В. Скотта)	486
<i>ГАЛАС Анна.</i> ДО ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНИХ ЕЛЕМЕНТІВ У ДРАМІ.....	489
<i>ДЕНСЖНА Емілія.</i> ВІДТВОРЕННЯ КУЛЬТУРНИХ КОНЦЕПТІВ У ПЕРЕКЛАДІ.....	495
<i>ДОВГАНЧИНА Руслана.</i> АВТОР ТА ПЕРЕКЛАДАЧ: СУПЕРЕЧЛИВІСТЬ СТОСУНКІВ.....	498
<i>ЖИДЕНКО Лариса.</i> СОЦИОКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ ПЕРЕВОДЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КАК ОДИН ИЗ ФАКТОРОВ АДЕКВАТНОГО ПЕРЕВОДА ЯЗЫКОВЫХ РЕАЛИЙ.....	503
<i>ІВАННІКОВА Яна.</i> ВІДТВОРЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ СПОСОБІВ ПЕРЕКЛАДУ (на матеріалі українського перекладу роману Йозефа Рота «Марш раденького»)	506
<i>КІФЕНКО Олена.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ІНТЕРАКТИВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕКСТУ В АНГЛІЙСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРНІЙ КАЗЦІ (на матеріалі роману Дж. Р. Р. Толкіна «The Hobbit, or There and Back Again» і його українських перекладів).....	510
<i>КОЦІПАК Маріанна.</i> ФРАЗЕОЛОГІЧНА ОДИНИЦЯ ЯК ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧА КАТЕГОРІЯ.....	515
<i>КРАВЧУК Ольга.</i> ПРОБЛЕМА ПЕРЕКЛАДУ КОЛЬОРІВ У ЛІРИЦІ ГЕОРГА ТРАКЛЯ.....	519
<i>КРУПЕЙ Наталія.</i> ВІДТВОРЕННЯ ОБРАЗНОЇ СИСТЕМИ АВТОРСЬКИХ РОЗДУМІВ У ПЕРЕКЛАДІ (на матеріалі повісті Т. Шевченка «Художник» та її англомовних перекладів А. Біленка, Джона Віра Й П. Селвера).....	522
<i>ЛАБЕНСЬКА Юлія.</i> КЛАСИФІКАЦІЙНІ ТИПИ СПОСОБІВ ПЕРЕКЛАДУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ДИСКУРСУ	526
<i>ЛНЬКОВА Дар'я.</i> ПЕРЕКЛАД ДІЄСЛІВ МОВЛЕННЯ СУТТЄВОЇ РИСИ ОБРАЗУ ЛІТЕРАТУРНОГО ГЕРОЯ (на матеріалі роману Дж. Остін «Pride and Prejudice» та його українських перекладів).....	529
<i>МАРЧЕНКО Юлія.</i> МЕЖЪЯЗЫКОВАЯ ЭКВИВАЛЕНТНОСТЬ ПОСЛОВИЦ И ПОГОВОРОК С ЗООНИМАМИ (НА МАТЕРИАЛЕ АНГЛИЙСКОГО, РУССКОГО И УКРАИНСКОГО ЯЗЫКОВ).....	533
<i>МЕГЕЛА Катерина.</i> ДЖЕРЕЛА ВАРІАТИВНОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ДИСКУРСИВНИХ МАРКЕРІВ.....	537
<i>МЕЛЬНИК Анастасія.</i> ВІДТВОРЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СПЕЦИФІКИ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ СУЧАСНОГО КІНО (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКИХ ТА НІМЕЦЬКИХ ПЕРЕКЛАДІВ АНГЛОМОВНИХ МУЛЬТФІЛЬМІВ).....	544
<i>РЕБЕНКО Марина.</i> ПРАГМАТИЧНА ДЕФОРМАЦІЯ ЯК ПЕРЕКЛАДАЦЬКА СТРАТЕГІЯ У ХУДОЖНЬОМУ ПЕРЕКЛАДІ.....	547
<i>САМСОНОВА Ольга.</i> ТРУДНОЩІ ВІДТВОРЕННЯ У ПЕРЕКЛАДІ АЛЮЗИВНИХ ЗАГОЛОВКІВ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ (НА МАТЕРІАЛІ ОПОВІДАНЬ О. ГЕНРІ).....	552
<i>СКАЛЕВСЬКА Ганна.</i> ЕКСПЛІЦИТНІ ТА ІМПЛІЦИТНІ ПРОЯВИ МІЖКУЛЬТУРНИХ ПРОБЛЕМ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНОЇ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ПОЕЗІЇ.....	556
<i>СКРИЛЬНИК Сергій.</i> ФУНКЦІОНАЛЬНІСТЬ МІЖМОВНОЇ ІНТЕРФЕРЕНЦІЇ В ХУДОЖНЬОМУ ПЕРЕКЛАДІ.....	561
<i>STRUK Olesya.</i> KOMPRIMIERUNG UND TILGUNG BEI UNTERTITELUNG.....	565
<i>ЧЕПУРНА Зінаїда.</i> DAS PROBLEM VON INTERPRETATION, REZEPTION UND ÜBERSETZUNG DER JOURNALISTISCHEN MEHRDEUTIGKEIT.....	571
<i>ЧУДОВСКАЯ Татьяна.</i> СРЕДСТВА ВЫРАЗИТЕЛЬНОСТИ ПРИ ПЕРЕДАЧЕ ФРАНЦУЗСКИХ ПРОЗВИЩ В РУССКОМ И УКРАИНСКОМ ЯЗЫКАХ (на матеріалі роману О.Бальзака "Шуаны или Бретань в 1799 году")	574